

Procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample

Informe final [09/12/2021]

ÍNDEX

1. Justificació del procés	3
2. Context	4
3. Bases metodològiques	5
4. Desenvolupament del procés.....	7
5. Sessions i participacions en el procés	8
5.1. Model d'espai públic Superilla Bcn (novembre del 2020 – juny 2021)	9
5.2. Diagnosi: criteris d'urbanització i projectes (maig-juliol 2021)	10
5.3. Propostes: dissenyem els Eixos i les Places (setembre-octubre 2021)	13
5.4. Retorn: (novembre 2021).....	14
6. Conclusions de la 1a fase del procés participatiu	16
Diagnosi: criteris d'urbanització i projectes	
7. Conclusions de la 2a fase del procés participatiu	20
Propostes: dissenyem els Eixos i les Places	
8. Valoració del procés participatiu	26
9. Annex I: recull de fotos	31
10. Annex II: actes de les sessions.....	35

1. Justificació del procés

La intervenció a la ciutat s'està convertint en un dels eixos fonamentals per tal de fer possible la reducció d'emissions en els propers anys. Dintre d'aquestes intervencions prenen una gran importància totes aquelles destinades a reduir l'ús del cotxe, incorporar mitjans de transport no contaminants i tornar l'espai urbà a les persones.

Aquesta és una estratègia totalment oposada a la manera en que s'ha treballat l'urbanisme les últimes dècades, amb una preponderància total dels interessos del vehicle privat en les decisions sobre planificació urbanística i mobilitat. Per tant és comprensible que redibuixar la ciutat amb uns criteris tan oposats trobi dificultats per tal d'arribar a generar els canvis necessaris.

Hem d'entendre que partim d'una estructura urbana donada, molt allunyada dels objectius que ara es volen assolir, que per tant necessita canvis de molta profunditat i que, en un cas com és el de Barcelona, tenen implicacions a moltes escales del territori.

En aquest context, el projecte de la Superilla Barcelona planteja un repte important; aconseguir els canvis en el disseny i usos de la ciutat que ens apropin a una ciutat més sostenible i resilient, treballant també amb les resistències existents davant els canvis de costums que aquest nou model urbà implica.

El procés participatiu que relatem a continuació ve a intentar establir uns elements d'enteniment que conjuguin totes eixes premisses, objectius, necessitats, riscos... generant equilibri en la presa de decisions de disseny i fent una lectura oberta i integral amb criteris de sostenibilitat, gènere, justícia social, equitat... més enllà d'uns criteris exclusivament urbanístics, aprofitant l'existència d'una xarxa de persones i entitats vinculades al projecte.

2. Context

En primer lloc, l'Ajuntament de Barcelona, va treballar de forma participada amb el Grup Impulsor Superilla Barcelona per definir conjuntament el Nou Model d'Espai Públic d'Eixos Verds des de la tardor de 2020. Ja a primavera de 2021, convoca un concurs d'idees per escollir els equips d'arquitectes redactores dels projectes executius que convertiran quatre dels carrers de l'Eixample i quatre dels seus creuaments, en places i eixos verds, seguint els criteris de l'esmentat model d'espai públic.

En aquest context, al maig de 2021, l'Ajuntament engega el procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample, amb el plantejament metodològic d'obrir el procés als veïns, veïnes i col·lectius del territori per una banda, i d'acompanyar el treball de reflexió i presa de decisions de les redactores dels projectes executius dels eixos i places, per l'altre.

Així, mentre les accions participatives preliminars sobre el model d'espai públic Superilla Barcelona feia referència a criteris generals i d'escala de ciutat, el procés participatiu que s'exposa al present informe en relata el desenvolupament i les conclusions, a escala de districte/barri, de les especificacions i propostes concretes per a la transformació de l'espai públic de l'Eixample central.

3. Bases metodològiques

El marc metodològic general per al desenvolupament d'aquesta fase del procés és la Investigació Acció-Participativa (IAP). Amb aquesta base, l'equip dinamitzador ha combinat diferents tècniques d'investigació que, d'una banda, faciliten la difusió i coneixement dels plantejaments tècnics de la Superilla de l'Eixample i, d'altra banda, afavoreix la creació d'un diàleg compartit entre els serveis tècnics i la ciutadania. Aquest diàleg es sistematitza per tal d'extreure'n elements de diagnòstic i proposta que enriqueixin el procés de transformació dels barris.

Amb aquesta premissa metodològica s'han plantejat sessions de treball que han anat combinant la presentació tècnica amb espais de reflexió grupal, per tal de facilitar el debat sobre els continguts exposats, tot sistematitzant-lo en àmbits temàtics diferenciats. Aquests àmbits temàtics són els que, de manera prèvia, s'han treballat a les propostes tècniques del programa Superilla Barcelona: mobilitat, qualitat de l'espai públic, medi ambient i activitats, els quals s'han treballat en base als següents objectius:

- Exposar el model general d'espai públic i primers resultats de diagnòstic de les accions realitzades en altres fases.
- Recollir informació sobre problemàtiques i necessitats relativa als àmbits temàtics de la superilla (activitats, mobilitat, qualitat, medi ambient) a cada àmbit territorial.
- Definir millores i propostes als espais urbans on intervé el Programa Superilles des de la vessant de l'urbanisme feminista i la perspectiva de gènere així com d'altres col·lectius
- Compartir i fer un treball conjunt tant sobre el model de la Superilla com dels projectes concrets a dur a terme.

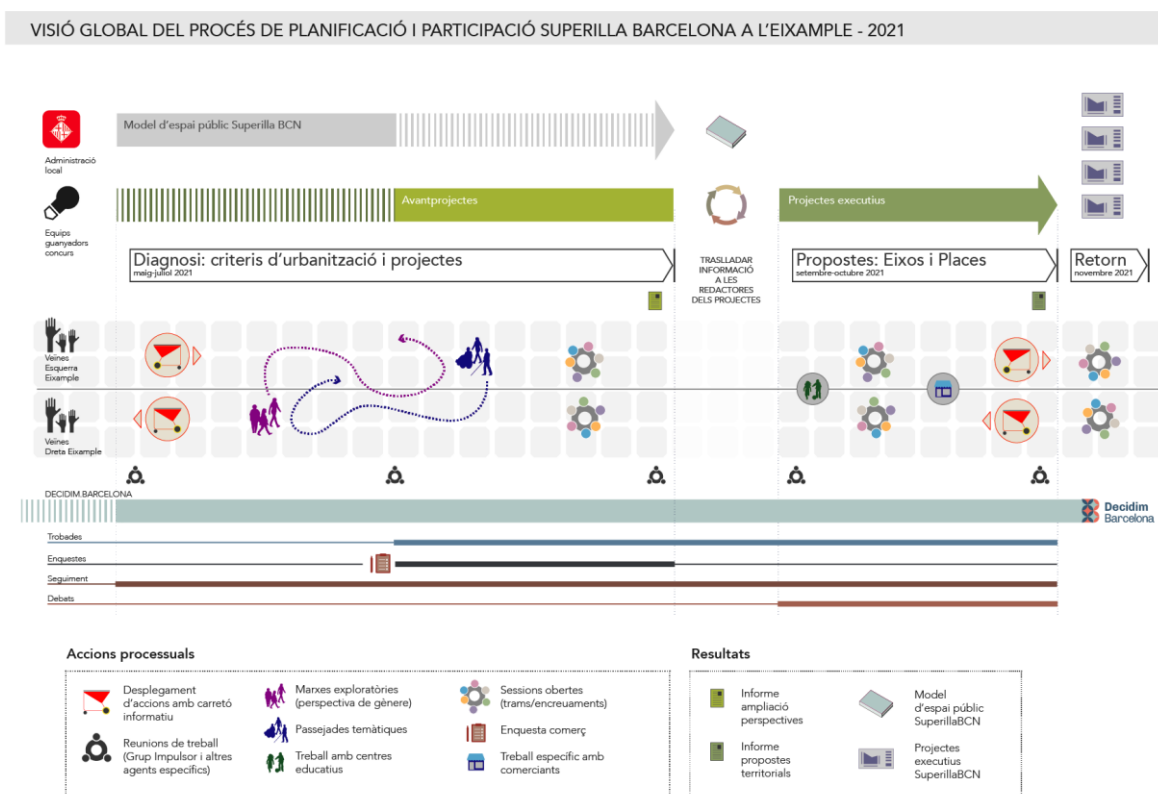
Les tècniques establertes han implicat un nombre divers d'agents i d'estructures de col·laboració. Per a poder establir un procés que generés un discurs coherent i equilibrat s'han dissenyat espais de treball diferenciats respecte al tipus de mostra amb el que es volia treballar. Per una banda, amb visions més properes al projecte, més implicades o especialitzades com poden ser les dels Grups Impulsors o agents específics, fins a les visions més centrades en la percepció quotidiana o general de l'espai i el projecte com poden ser les de la ciutadania no organitzada. En aquests dos extrems trobem un ventall d'opinions i experiències que s'acumulen, es reflexionen i es validen en les successives accions portades a terme i es concreten i fixen dintre del projecte final per part dels equips tècnics amb els seus anàlisis i propostes.

Exposem a continuació els diferents espais de treball implementats al procés:

- **Espais de treball intern:** el treball que implica l'Oficina Tècnica Superilles i els equips redactors, tot el que es relaciona amb anàlisi de resultats, redacció de documents, disseny tècnic, dinamització, etc.
- **Espais de treball restringits:** són espais als quals s'accedeix per ser part de la mostra més significativa definida al mapa d'agents, la que té una capacitat, representativitat, coneixement,... més proper al tema que ens ocupa. Per exemple, accions restringides s'han realitzat amb taules i consells, amb el Grup Impulsor, amb les marxas exploratòries amb dones o amb les sessions amb alumnes de centres educatius.
- **Espais de treball oberts:** aquests impliquen a tot el mapa d'agents i persones interessades a participar (sempre amb les limitacions que impliqui la tècnica proposada per a desenvolupar el treball, l'aforament o la situació sanitària) de manera que es garanteixi la transparència i la informació veraç. Per exemple: passejades ciutadanes, sortides de difusió a l'espai públic amb carretons, tallers oberts de diagnòstic i proposta o retorn.

El conjunt de les actuacions realitzades en aquest procés participatiu es poden trobar al cronograma que s'exposa a continuació. Es posen en paral·lel, juntament amb les fases del procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample, el solapament del treball participatiu que venia fent-se al Nou Model d'Espai Públic Superilla BCN i la redacció dels projectes executius d'eixos i places a l'Eixample. Indica les accions processuals i els resultats que les acompanyen per copsar la visió global del procés.

Infografia que mostra la visió global del Procés Participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample.

4. Desenvolupament del procés

Aquest procés participatiu contempla dos nivells de discussió, per una banda, el de model d'espai públic i, per l'altre, el dels projectes que apliquen el model en un àmbit concret de la ciutat. Aquests dos nivells s'encavalquen cronològicament (durant el maig i el juny del 2021) i també a nivell conceptual, ja que en relació al model es posen casos concrets exemplificadors i en el nivell de projectes es parla del model, que serveix de referència per actuar de forma concreta en els projectes.

El primer consta d'una sola fase de sessions informatives i de debat en diferents espais de participació estable de la ciutat i amb el Grup Impulsor Superilla Barcelona. El segon, s'estructura en les fases de diagnosi, propostes, i retorn, amb objectius diferents per a cadascuna d'elles.

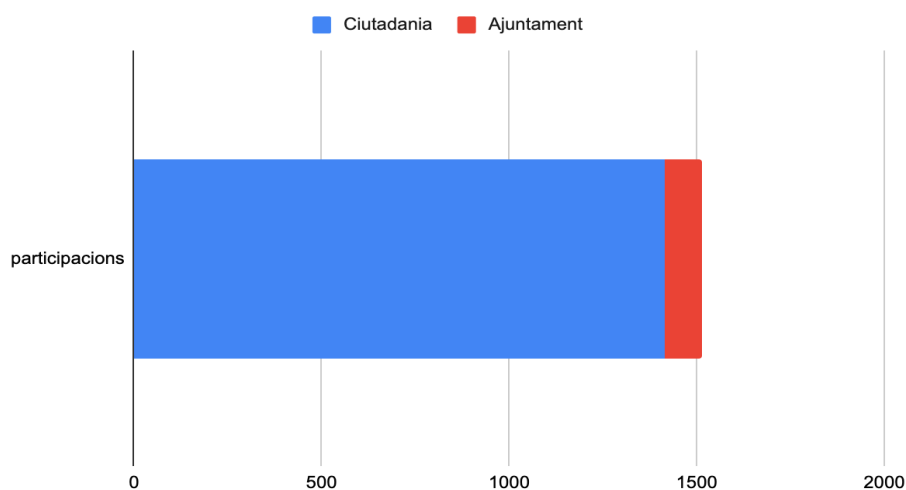
A nivell procedimental, la fase de diagnosi comença amb les sortides de difusió (accions informatives sobre els criteris que adopta el model d'espai públic superilla), i continua amb marxes exploratòries i passejades veïnals (accions restringides on amb un grup reduït de persones, s'afegeixen les seves perspectives específiques a nivell de diagnosi). A banda d'altres sessions puntuals, la fase culmina amb els tallers de diagnosi (accions obertes de presentació del nou model d'espai públic Superilla BCN i d'aportacions de diagnosi sobre els àmbits específics d'intervenció dels projectes).

La fase de propostes es desenvolupa d'una banda a partir de tallers (accions obertes de presentació dels avantprojectes i d'incorporació de perspectives dels assistents), i d'altra banda, amb accions sectorials (sessions restringides específiques amb centres educatius i amb comerciants dels àmbits de projecte).

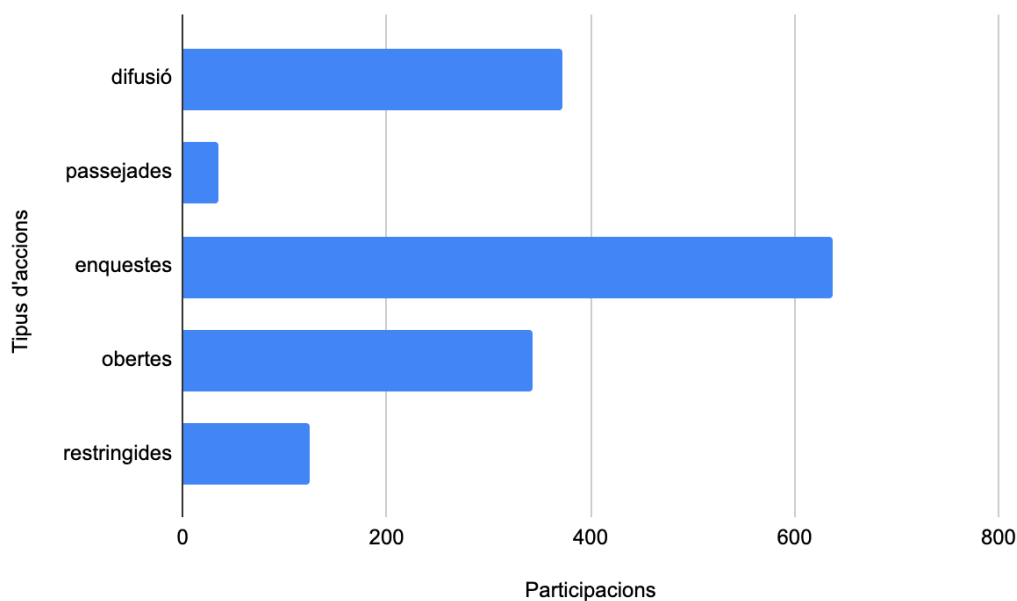
La fase de retorn es realitza en format de presentació (accions obertes plenàries on s'exposen les conclusions del procés participatiu, i es responen els dubtes i s'incorporen els suggeriments del públic assistent).

5. Sessions i dades de participació en el procés

Pel què fa al nombre d'accions, en els projectes concrets s'han realitzat més de 20 accions participatives, i s'ha arribat a més de 1.500 participants acumulats al final del procés. Es desglossa amb major detall als propers apartats amb el nombre total i en relació a les accions realitzades:

Participants totals en el global del procés: 1.414 de veïnes i veïns, i 99 de tècniques i polítiques de l'Ajuntament de Barcelona.

Participants en el global del procés en funció de la tipologia d'acció participativa.

5.1. Nou Model d'Espai Públic d'Eixos Verds: Superilla BCN (entre novembre del 2020 i juny 2021)

Objectiu principal: Donar a conèixer la proposta resultant del treball tècnic per a la expansió del model Superilla a la ciutat (21 eixos i 21 places) en diferents espais participatius ja existents i incorporar la visió de veïns i veïnes (a través del Grup Impulsor i sessions temàtiques) per tal definir conjuntament un model d'espai públic que serveixi de marc conceptual a l'hora d'aplicar solucions concretes a cada àmbit a través dels projectes.

1. [Sessió de presentació del Programa Superilles a l'Eixample als Grups Impulsors de la Superilla de Consell de Cent - Germanetes i de la Dreta de l'Eixample \(c. Girona\)](#)
Data: 11 de novembre de 2020 (sessió virtual)
Assistència: 38 persones
2. [Presentació de Superilla Barcelona a la Taula d' Emergència Climàtica del Districte de l'Eixample](#)
Data: 12 de novembre de 2020 (sessió virtual)
3. [Presentació de Superilla Barcelona a la Taula Contra la Contaminació de l'Aire](#)
Data: 17 de novembre de 2020
4. [Primera sessió del Grup Impulsor de Superilla Barcelona: constitució del GI i presentació del programa](#)
Data: 16 de febrer 2021
Assistència: 50-60 persones
5. [Presentació al Grup de Treball d'Accessibilitat Xarxa d'Accessibilitat i Vida Independent \(XAVI\)](#)
Data: 17 de febrer de 2021.
6. [Segona sessió del Grup Impulsor de Superilla Barcelona: model d'eixos i places](#)
Data: 23 de febrer del 2021
Assistència: 40-45 persones
7. [Sessions del Grup Impulsor Superilla Barcelona: treball sobre les premisses \(I\)](#)
[Sessions del Grup Impulsor Superilla Barcelona: treball sobre les premisses \(II\)](#)
Dates: 15 i 20 d'abril de 2021 (sessions virtuals)
Assistència: 80 persones
8. [Presentació de Superilla Barcelona a la Xarxa Barcelona + Sostenible](#)
Data: 29 d'abril de 2021(sessió virtual)
Assistència: 78 persones
9. [Sessió amb entitats del Consell de les Dones de l'Eixample](#)
Data: 18 de maig de 2021 (sessió virtual)
Assistència: 15 persones

10. [Sessió amb entitats de comerç de l'Eixample](#)
Data: 19 de maig de 2021 (sessió virtual)
Assistència: 25 persones
11. [Sessió amb entitats del Pacte per la Mobilitat](#)
Data: 1 de juny de 2021 (sessió virtual)
Assistència: 67 persones
12. [Cinquena sessió del Grup Impulsor de Superilla Barcelona: retorn de premisses de l'espai públic](#)
Data: 7 de juny de 2021 (sessió virtual)
Assistència: 38 persones [Entitats (34p), Ajuntament de Barcelona (4p)]

Participació:

En aquesta fase s'han realitzat 4 sessions informatives de presentació i 9 sessions participatives tant amb el Grup Impulsor com amb entitats específiques per temàtiques. Hi ha hagut un total de 446 participacions, és a dir, totes les vegades que el veïnat i el personal de l'Ajuntament de Barcelona ha acudit a les diferents sessions. No s'inclouen les dades de visualitzacions de les sessions emeses *en streaming*.

5.2. Diagnosi: criteris d'urbanització i projectes (maig-juliol 2021)

Objectiu principal: Informar sobre la planificació i el calendari general del procés participatiu, i incorporar perspectives específiques d'agents clau per establir els criteris que inclouran els projectes d'eixos i places en desenvolupament. Vetllar perquè les aportacions es facin des dels criteris acordats en el Model d'espai públic Superilla Barcelona.

1. [Sortides de difusió: Superilla Barcelona a l'Eixample](#)
Data: 19-25 de maig de 2021 (presencials)
Impacte: 280 aportacions
2. [Sessió oberta: Diagnosi, criteris d'urbanització i projectes.](#)
Data: 8 de juny de 2021 (semi-presencial)
Assistència: 82 persones [Veïnat i entitats (76p), Ajuntament de Barcelona (6p)]
3. [Sessió restringida: marxa exploratòria nocturna a l'àmbit Enric Granados](#)
Data: 10 de juny de 2021 (presencial)
Assistència: 6 persones
4. [Sessió restringida: marxa exploratòria nocturna a l'àmbit Borrell-Rocafort](#)
Data: 11 de juny de 2021 (presencial)
Assistència: 11 persones
5. [Sessió restringida: marxa exploratòria nocturna a l'àmbit Girona](#)
Data: 13 de juny de 2021 (presencial)
Assistència: 7 persones

6. [Sessió restringida: passejada ciutadana a l'àmbit Enric Granados](#)
Data: 28 de juny de 2021 (presencial)
Assistència: 3 persones
7. [Sessió restringida: passejada ciutadana a l'àmbit Borrell-Rocafort](#)
Data: 28 de juny de 2021 (presencial)
Assistència: 3 persones
8. [Sessió restringida: passejada ciutadana a l'àmbit Girona](#)
Data: 28 de juny de 2021 (presencial)
Assistència: 6 persones
9. Enquesta a comerciants
Data: del 28 de juny al 9 de juliol de 2021 (presencial)
Impacte: 182 comerços
10. [Sessió restringida: Presentació del nou model de carrer del segle XXI al Grup Impulsor](#)
Data: 6 de juliol de 2021 (digital)
Assistència: 45 persones
11. [Sessió oberta Esquerra de l'Eixample: model d'espai públic + taller de diagnosi](#)
Data: 15 de juliol de 2021 (digital)
Assistència: 35 persones [Veïnat i entitats (25p), Ajuntament de Barcelona (10p)]
12. [Sessió oberta Dreta de l'Eixample: model d'espai públic + taller de diagnosi](#)
Data: 15 de juliol de 2021 (presencial)
Assistència: 12 persones [Veïnat i entitats (9p), Ajuntament de Barcelona (3p)]
13. [Sessió restringida: reunió amb comerciants el carrer Rocafort](#)
Data: 15 de setembre de 2021 (presencial)
Assistència: 14 persones [Comerciants i entitats (7p), Ajuntament de Barcelona (7p)]

Participació:

En aquesta fase s'han realitzat un total de 13 accions/sessions participatives. També hi ha hagut un total de 686 participacions, és a dir, totes les vegades que el veïnat i el personal de l'Ajuntament de Barcelona ha acudit a les diferents sessions. No s'inclouen les dades de visualitzacions de les sessions emeses *en streaming*.

Una de les accions d'aquesta fase és el treball informatiu realitzat amb el sector comercial. Una batuda a 455 comerços dels eixos i places:

Acció participativa amb el comerç: procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample

Batuda informativa pels comerços dels àmbits Superilla Barcelona a l'Eixample: impacte directe: 455 comerços:

Dates: entre el 2 d'octubre al 22 d'octubre de 2021

Localitzacions:

- Àmbit Girona: dies 2, 6, 7, 8 i 11 d'octubre
- Àmbit Granados: dies 13, 14 i 15
- Àmbit Borrell: dies 14, 15, 16 i 18
- Àmbit Rocafort: dies 19, 20, 21 i 22

Durada de les sortides: 2-3 hores

Desenvolupament de la dinàmica:

L'objectiu de l'acció era informar els comerciants sobre les transformacions urbanístiques vinculades al projecte Superilla Barcelona a l'Eixample, lliurant-los informació gràfica i aclarint els possibles dubtes que poguessin sorgir durant els diàlegs. La informació gràfica era un plànol de tram d'Eixample, corresponent a la localització on es trobava el comerç visitat, que reflectia els canvis previstos al projecte d'obres en redacció.

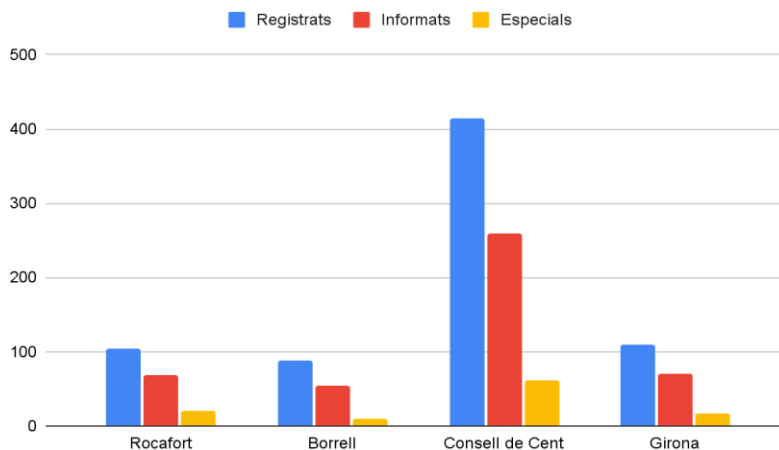
Els informadors qualificats, coneixedors del programa Superilles, resolien els dubtes dels comerciants, informaven específicament sobre les temàtiques vinculades a l'activitat comercial: càrrega i descàrrega d'abastiment dels comerços, àrees, horaris i sistema, etc...

Adicionalment, als comerços amb necessitats especials, se'n recollien les demandes i la informació de manera directa: a partir d'una breu entrevista *in situ*, es registrava i s'omplia una fitxa específica, obtenint-ne un inventari global per a ser tingut en compte durant tot el procés de treball i transformació urbana.

Resum per àmbits:

Els àmbits de les visites són els següents:

- Àmbit Rocafort: Vam registrar 104 comerços dels quals 69 van rebre informació. 20 comerços van ser identificats com a *especials*.
- Àmbit Borrell: Vam registrar 89 comerços dels quals 55 van rebre informació. 9 comerços van ser identificats com a *especials*.
- Àmbit Consell de Cent: Vam registrar 414 comerços dels quals 260 van rebre informació. 61 comerços van ser identificats com a *especials*.
- Àmbit Girona: Vam registrar 110 comerços, dels quals 71 van rebre informació. 17 comerços van ser identificats com a *especials*.

Total: Vam registrar **717 comerços**, dels quals **455 van rebre informació**. **107 comerços van ser identificats com a especials**.

Les raons per les quals alguns comerços no van rebre informació són diverses:

- Que estaven tancats en els horaris en què vam passar (tot i que la majoria de casos vam passar més d'una i dues vegades)
- Els dependents estaven ocupats i no podien atendre;
- Eren institucions que requereixen un contacte de manera oficial (col·legis, oficines públiques, etc.);
- Estaven tancats permanentment (66 locals)

5.3. Propostes: dissenyem els Eixos i les Places (setembre-octubre 2021)

Objectiu principal: Presentar els avantprojectes d'eixos verds i places del programa Superilla Barcelona a l'Eixample. Informar sobre la planificació i el calendari general de la transformació dels espais públics, i debatre i proposar els mecanismes d'implantació i gestió del canvi.

1. [Sessió oberta: presentació dels projectes de la Dreta i l'Antiga Esquerra de l'Eixample](#)
Data: 21 de setembre de 2021 (presencial)
Assistència: 51 persones [Veïnat i entitats (32p), Ajuntament de Barcelona (19p)]
2. [Sessió oberta: presentació dels projectes de la Nova Esquerra de l'Eixample](#)
Data: 22 de setembre de 2021 (presencial)
Assistència: 58 persones [Veïnat i entitats (39p), Ajuntament de Barcelona (19p)]
3. [Taller participatiu a l'Escola Concepció](#)
Data: 30 de setembre de 2021 (presencial)
Assistència: 24 persones

4. [Taller participatiu a l'Institut Viladomat](#)
Data: 1 d'octubre de 2021 (presencial)
Assistència: 24 persones
5. [Taller participatiu a l'Escola Joan Miró](#)
Data: 6 d'octubre de 2021 (presencial)
Assistència: 48 persones
6. [Sortides de difusió: Superilla Barcelona a l'Eixample](#)
Data: 7-20 d'octubre de 2021 (presencials)
Impacte: 93 aportacions
7. [Batuda informativa a comerciants Superilla Barcelona a l'Eixample](#)
Data: 2-22 d'octubre de 2021 (presencial)
Impacte: 455 comerços
8. [Sessió restringida: reunió amb comerciants de la Dreta de l'Eixample](#)
Data: 2 de novembre de 2021 (presencial)
Assistència: 14 persones [Comerciants i entitats (6p), Ajuntament de Barcelona (8p)]

Participació:

En aquesta fase s'han realitzat un total de 8 accions/sessions participatives. També hi ha hagut un total de 767 participacions, és a dir, totes les vegades que veïns i veïnes i personal de l'Ajuntament de Barcelona han acudit a les diferents sessions. No s'inclouen les dades de visualitzacions de les sessions emeses *en streaming*.

5.4. Retorn (novembre 2021)

Objectiu principal: Exposar les conclusions del procés participatiu i relatar com s'han incorporat les reflexions i propostes dels participants als projectes d'eixos i places en desenvolupament.

1. [Sessió de retorn dels projectes a la Nova Esquerra de l'Eixample](#)
Data: 29 de novembre de 2021 (presencial)
Assistència: 36 persones [Veïnat i entitats (22p), Ajuntament de Barcelona (14p)]
2. [Sessió de retorn dels projectes a l'Antiga Esquerra i Dreta de l'Eixample](#)
Data: 30 de novembre de 2021 (semi-presencial)
Assistència: 24 persones [Veïnat i entitats (11p), Ajuntament de Barcelona (13p)]
3. Retorn Escoles: Enviament d'una presentació de retorn a les escoles perquè els mestres la puguin presentar a l'aula amb l'anàlisi i l'aplicació de les aportacions recollides dels infants a les sessions amb escoles.

Participació:

En aquesta fase s'han realitzat un total de 2 sessions participatives. També hi han hagut un total de 60 participacions, és a dir, totes les vegades que veïns i veïnes i personal de l'Ajuntament de Barcelona han acudit a les diferents sessions. No s'inclouen les dades de visualitzacions de les sessions emeses *en streaming*.

6. Recull conclusions de la 1a fase del procés participatiu

Diagnosi: criteris d'urbanització i projectes

SÍNTESI I RELAT COMPARTIT

El relat compartit sorgit de les sessions participatives de la fase “Diagnosi: criteris d'urbanització i projectes” del procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample s'estructura a partir dels quatre àmbits temàtics que han servit fins ara a les accions participatives:

1. Mobilitat
2. Qualitat
3. Medi ambient
4. Activitats

A més a més, s'incorpora un mapa de diagnosi que reflexa les diferents aportacions de les sessions participatives que tenen una correspondència territorial clara. La informació està organitzada igualment en els quatre àmbits temàtics que acabem d'esmentar.

MOBILITAT

1. Actuacions d'urbanisme tàctic positives, però cal millorar la convivència amb els Vehicles de Mobilitat Personal (VMP)

En general es valoren bé les actuacions d'urbanisme tàctic que anticipen l'estratègia Superilles: més i millor mobilitat per a vianants, però cal fer molta atenció a la relació amb els VMP (com patinets i bicicletes) per resoldre els conflictes de convivència que s'hi generen. En concret a l'àmbit del carrer Girona hi ha conflicte en alguns espais d'urbanisme tàctic per o ús irregular dels llocs de càrrega/descàrrega.

2. Ampli acord per la pacificació del trànsit, però cal resoldre'n les conseqüències

S'assumeix la necessitat de reduir la contaminació amb menys cotxes i motos i la necessitat de pacificació del trànsit. De totes maneres, s'assenyala la importància de tindre una visió metropolitana del que ocorre en la mobilitat del transport públic i com impacta aquesta a l'àrea de l'Eixample. Així doncs cal millorar i fer assequible el transport públic ja que hi ha una carència important de connexions de transport de curt recorregut amb l'àrea metropolitana, dificultant l'accés a serveis per a la gent gran i famílies dels barris. S'assenyalen carrers amb un trànsit molt dens que dificulta la recuperació de comerç de proximitat.

3. Resoldre els entorns escolars de manera integral

S'assenyalen problemes de trànsit al moment d'entrada i sortida d'escoles com pot ser al creuament del carrer Bailèn amb carrer Diputació, per tant, es manifesta la importància de la mobilitat a peu i d'integrar els plans i accions que ja s'estan realitzant en aquest sentit, com el de "branques verdes" (proposta veïnal que connecta els Eixos Verds previstos a Superilles amb els centres educatius de l'Eixample, atorgant als carrers de connexió qualitats de pacificació, seguretat i vegetació equivalents a les d'aquests eixos verds).

4. Necessitat de garantir la logística dels comerços

Es fa notar que el carrer Rocafort és un carrer molt comercial i hi ha molta preocupació per com es gestionarà la càrrega i descàrrega de mercaderies, especialment dels grans vehicles. Hi ha el neguit que tanquin comerços a causa de les restriccions al trànsit rodat i, de fet, es percep com un greuge que, a carrers sense aquestes restriccions, els negocis tindran avantatges competitius respecte als dels carrers pacificats. També es qüestiona si la pacificació de carrers afectarà negativament el transport públic.

QUALITAT

1. Contaminació sensorial

Es veu molt important la reducció de soroll de trànsit i de la millora de la neteja i el manteniment de l'espai públic. Particularment es qüestionen ubicacions i sistema de recollida de brossa. Els espais públics manquen d'uns serveis de neteja i gestió de residus eficient i eficaç, trobant en carrers molta brutícia, males olors i brossa de manera prou recurrent, encara que també s'assenyala la carència de responsabilitat ciutadana per mantenir els espais públics nets.

2. Més i millor mobiliari urbà

La qualitat també passa per la millora del mobiliari i els serveis (bancs, fonts, lavabos públics, aparells de joc i exercici...,) tenint en compte l'accessibilitat i el foment del civisme. Es detecta certa desigualtat en la distribució de mobiliari i equipament de trobada als espais públics de l'Eixample. Hi ha barris que identifiquen de manera clara aquesta carència, mentre que d'altres sí que compten amb alguns espais d'estada amb jocs infantils i mobiliari per asseure's.

3. Manca d'espais públics de trobada

És una mancança estructural derivada del tipus de teixit urbà que és l'Eixample. No hi ha llocs per estar que estiguin adaptats als col·lectius en diversitat funcional, la gent gran o la infància, hi ha molt espai destinat a pàrquing de cotxes i motos i a terrasses però una forta carència de llocs per a la gent amb un mobiliari adaptat.

4. Manca d'espais higiènics públics

Carència d'espai d'estada amb punts d'aigua així com lavabos públics en l'àmbit, a més, hi ha carrers que, al no tindre equipaments públics propers, ho reforça negativament. Com a resultat, els infants que juguen a l'interior de les illes, no tenen un espai on anar, a fer les seves necessitats i ho fan a les mateixes zones on juguen.

5. Necessitat d'elements d'orientació i identitat urbana

S'identifica la trama urbana de l'Eixample amb un caràcter molt homogeni (sense elements identitaris del barri) que provoca que es visqui l'espai d'una manera passiva, són insegurs perquè costa orientar-se i no hi ha punts de referència.

MEDI AMBIENT

1. Manteniment de l'espai públic insuficient

Principalment es remarca la necessitat de netejar més els carrers i els parcs. Es recull la necessitat de donar més facilitats, com és posar més contenidors, per convertir Barcelona en una ciutat més sostenible. A grans trets i per a tots els àmbits es considera que les grans dimensions dels contenidors no permeten una bona visibilitat, tenint com a resultat el conflicte entre vianants, usuaris de bicis i conductors de cotxes.

2. Previsió d'augment de verd, positiva, cal que sigui integral i integrada

Es valora molt positivament tota la infraestructura verda que es vol incorporar, i l'augment de la massa verda a la via, en aquest sentit hi ha molt bona acceptació de la proposta d'implementar la infraestructura verda, però existeix preocupació per articular correctament aquest eix verd amb la resta d'eixos i projectes de la ciutat i que tot estigui integrat.

3. Necessitat específica de verd als encreuaments

En general es percep un bon arbrat a trams de carrers, però es veu la necessitat de què els espais plaça o les "mitges places" incorporin quantitativament i qualitativament molt més verd, també per tal de mitigar l'efecte illa de calor de l'Eixample per la quantitat d'asfalt que hi ha a tota la trama urbana. Anar amb compte en el tipus d'arbrat per garantir que donin ombra i que no produeixin gaire pol·len com les jacarandes.

ACTIVITATS

1. Necessitat de seguretat i percepció de seguretat

Cal incidir en la seguretat i en la percepció de seguretat al barri. Hi ha carrers (Enric Granados) que per la seva configuració urbana, al no tindre comerços als baixos per les nits,

es converteixen en carrer molt insegurs, a més, la il·luminació no és adient per a l'espai ja que s'assenyala que no difon la il·luminació per tot l'espai públic.

2. Espais de trobada per a tot el cicle de vida

A grans trets, es parla de què hi hagi més espais de joc per als infants, així com espais de trobada per a gent gran i adolescents. S'ha destacat també la necessitat d'activitats d'esport a l'aire lliure. S'assenyala que a l'Eixample, hi ha carrers com pot ser el cas d'Enric Granados i Diputació que no tenen espais comunitaris per fer espais de relació i trobada.

3. Evitar el “monocultiu” turístic/hostaler

Hi ha carrers amb un ús molt monopolitzat pel sector hostaler dificultant l'espontaneïtat d'estar al carrer per part d'infants o també de gent gran sense consumir. En l'aspecte comercial, hi ha la tendència a voler contenir les terrasses de bars i a reforçar el comerç de proximitat. Es vol evitar que determinats carrers es converteixin en “espais de gresca”. Actualment no es compta amb plans d'usos per cada barri i en alguns d'aquests barris que mantenien una xarxa de botigues de proximitat, aquestes han anat tancant per l'augment del preu del lloguer, buidant d'activitat comercial i de trànsit de vianants en aquests carrers.

4. Gestió comunitària de l'espai públic

Per altra banda, hi ha la voluntat clara de diverses agrupacions i entitats de vincular-se a una gestió comunitària de l'espai públic, i conseqüentment, l'espai urbà hauria de tenir mecanismes per facilitar-ho: que l'espai públic tingui espais lliures de grans dimensions, sense estar atapeït de mobiliari, o que el mobiliari sigui mòbil, per permetre flexibilitat.

5. Garanties d'accessibilitat integral de l'espai públic

Hi han molts dubtes sobre els espais urbans de plataforma única on conviuen i circulen vehicles diferents, especialment en referència al moviment i estada al carrer de persones amb discapacitat visual, que han d'estar i sentir-se segures en tot moment, així com poder “llegir” i entendre l'espai públic i la manera en que poden habitar-lo.

7. Recull conclusions de la 2a fase del procés participatiu

Propostes: dissenyem els Eixos i les Places

SÍNTESI I RELAT COMPARTIT

El relat compartit sorgit de les sessions participatives de la fase “Propostes: dissenyem els Eixos i les Places” del procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample, una vegada analitzats els resultats de les diferents accions participatives, s'han estructurat en set categories:

1. Verd
2. Mobilitat
3. Accessibilitat
4. Comerç
5. Activitats i usos
6. Mobiliari i elements urbans
7. Infraestructures

VERD

1. Increment del verd

Es considera que la previsió de verd urbà és insuficient, tenint en compte el que es recomana des de l'OMS. Es demana incrementar quantitativament la vegetació prevista, i especialment els arbres de gran port, per poder disposar d'ombra abundant.

2. Diversitat d'espècies

Es suggereix incrementar la diversitat d'espècies vegetals, amb l'objectiu de donar “més color al barri” i varietat de ports vegetals.

3. Ubicació del verd

Es comenta que la previsió d'ubicació dels parterres i arbres no convida als vianants a entrar, travessar i transitar les places. Es demana repensar aquests plantejaments per millorar el vincle dels vianants amb les places.

4. Manteniment de zones verdes

Es demana fer molta atenció a la gestió i el manteniment de les zones verdes per tal d'evitar

el seu deteriorament. És una problemàtica actual molt important i estesa, i cal posar-hi remei i prevenció.

5. Gestió comunitària

S'han comentat diverses bones pràctiques actuals a l'Eixample amb l'autogestió de determinats espais verds per part de veïnes, veïnes i associacions. Es demana que algunes de les zones verdes que s'executin al programa Superilles Barcelona a l'Eixample puguin tenir també una gestió comunitària, tot i advertit que no es tracta que l'Ajuntament defugui les seves responsabilitats respecte a la gestió i manteniment de la vegetació urbana en general.

MOBILITAT

1. Caminar pel centre

Els dissenys dels carrers i places han de permetre als vianants caminar en una línia recta. A les propostes actuals, es detecten obstacles en els recorreguts dels vianants, especialment a les places.

2. Convivència vianants-vehicles

El carrer no es sent com a un espai protegit dels vehicles. Cal aplicar mesures per reduir la velocitat dels vehicles en general, i molt en particular els VMP (vehicles de mobilitat personal) com els patinets elèctrics, doncs es detecten moltes situacions de perill quan es comparteix espai amb vianants. Cal reglamentar i sancionar.

3. Continuitat de vehicles entre trams

Es demana que els itineraris que han de seguir els vehicles amb motor, no tinguin continuïtat entre trams, per desincentivar que aquests vehicles facin un recorregut encadenat als eixos verds.

4. La bicicleta a l'Eix Verd

La bicicleta, en moltes ocasions, es segueix percebent com incompatible amb l'espai per vianants. Si hi ha de circular, es demana un carril bici segregat per evitar conflictes i accidents. També es considera perillosa la circulació en doble sentit de les bicicletes. Es proposa reglamentar i sancionar i allunyar els aparcaments de bicicletes dels trams per a vianants per desincentivar-ne l'ús en els trams esmentats.

5. Creuaments

Es demana concretar com serà el pas de les bicicletes per les cruïlles i els creuaments a les vies bàsiques. També es proposa augmentar el temps semafòric actual per creuar a peu els carrers, doncs ara és massa curt.

6. Senyalització

En general, es proposa senyalitzar convenientment les places i eixos verds, per tal que els diferents modes de mobilitat assumeixin la reglamentació del nou espai públic. Específicament cal una senyalització que identifiqui que la prioritat als eixos verds és dels vianants, i també una senyalització per als ciclistes que indiqui com han de circular.

7. Carrers bàsics, locals i branques verdes

Es proposa fer atenció especial als carrers de l'entorn que no són Eixos Verds, cal incorporar-hi millores també. Particularment, en aquells que hi hagi escoles o altres equipaments caldria generar 'branques verdes' que els connectin amb els Eixos Verds.

ACCESSIBILITAT

1. Recorreguts accessibles

S'expressa una preocupació particular per les persones amb discapacitat visual, doncs "caminar pel centre" no és la millor opció per aquest col·lectiu. Es necessita que l'espai tingui unes pautes de regularitat per tal de poder orientar-se i es proposa que siguin les façanes del carrer les que garanteixin un itinerari clar i segur per a les persones amb discapacitat visual. En aquest sentit, cal alliberar l'espai adjacent a les façanes d'obstacles i mobiliari. En tot cas, també cal plantejar amb molta cura els encaminaments per a persones amb discapacitat visual que es considerin necessaris.

2. Transports especials

Les restriccions de circulació de vehicles a motor als Eixos Verds i noves places, ha de contemplar les necessitats de les persones amb mobilitat reduïda pel que fa a l'accés amb vehicles especials.

3. Paviments de sauló

Hi ha dubtes sobre les zones de sauló, perquè són paviments que ofereixen resistència a la mobilitat amb rodes (siguin cadires de rodes, cotxets o carretons de la compra). S'ha de garantir un pas còmode i accessible a tothom.

COMERÇ

1. Càrrega i descàrrega (DUM)

S'expressen molts dubtes sobre el nou sistema de càrrega i descàrrega, respecte a l'APP que es necessitarà, i respecte als horaris en els quals estarà permès fer-la. Es demana ajustar o repensar el sistema per garantir que la logística dels comerços no es veu afectada negativament, especialment en el cas de comerços que tenen necessitats especials.

2. Parada de vehicles puntual

Preocupació per si les restriccions d'aparcament i pas de vehicles afecten negativament a clients dels comerços que necessiten arribar en cotxe a recollir el material o productes adquirits. Es demana que ho puguin fer.

3. Places d'aparcament als Eixos Verds

Preocupació per saber si es podrà aparcar als Eixos Verds en superfície, si es podrà accedir als aparcaments privats o si els hotels podran seguir mantenint les seves reserves d'aparcament al davant.

USOS I ACTIVITATS

1. Espai per activitats

S'expressa el dubte de si hi haurà suficient "espai lliure" per fer activitats diverses, esportives i lúdiques, amb diferents necessitats espacials i aforaments, i perquè pugui ser usat per persones de totes les edats. Es proposa en particular disposar d'espais per poder fer activitats culturals, teatre i/o cinema a l'aire lliure.

2. Equipament tècnic

Es demana específicament la previsió de zones amb wifi, i també possibilitar l'existència d'espais per menjar i cuinar de manera col·lectiva.

3. Terrasses dels bars

Hi ha preocupació per la tendència expansiva de les terrasses de bars a l'espai públic. Es proposa delimitar-les acuradament i reglamentar, controlar i sancionar els incompliments.

4. Infants i joc

Es reivindica que els espais públics han de tenir en compte els nens i les nenes. Es proposa que, en el marc de les "ciutats jugables", s'incorporin àrees d'esport i de jocs específics per a infants de diferents edats, taules, jocs "de terra", vinculats a la natura, elements d'aigua... Que el propi espai del carrer permeti el joc espontani i promogui la interrelació entre els infants.

MOBILIARI I ELEMENTS URBANS

1. Bancs i cadires

Es detecta que actualment hi ha una manca de bancs i lloc on seure i que els que hi ha són majoritàriament individuals. Es proposa que cada 50 metres hi hagi cadires o bancs, que siguin grans perquè hi càpiga més d'una persona, que tinguin recolzabraços, i que siguin còmodes i adequats a la diversitat i cicle de vida de les persones.

2. Mobiliari singular

Hi ha la proposta que el mobiliari que es dissenyi i s'instal·li, tingui un caràcter divertit, jugable i còmode, que convidi a ser un lloc de trobada amb els altres.

3. Contenidors d'escombraries

Hi ha la percepció que els contenidors freqüentment dificulten la visibilitat de les persones o vehicles que circulen a prop, cosa que pot provocar accidents. Es proposa que s'ubiquin o reubiquin de tal manera que no provoquin aquestes situacions perilloses.

4. Fonts i papereres

Les fonts i les papereres a l'espai públic es perceben insuficients i es proposa que es prevegi la instal·lació de més elements d'aquests.

5. Altres elements

Altres elements que també s'han proposat com a necessaris són: més aparcaments per bicicletes, quioscs, espais de lactància, més punts Bicing, més punts de recàrrega elèctrica, taules de pícnic, taules de ping-pong i espais per jugar a petanca.

6. Gestió comunitària

Es proposa poder fer una gestió comunitària de determinat mobiliari a l'espai públic. Aquest mobiliari seria mòbil i necessitaria d'espais per emmagatzemar-lo i protegir-lo. D'aquesta manera, s'evitaria que alguns elements de mobiliari fix habituals (com ara taules d'escac de pedra, o bancs), ocupin espai sense ser utilitzats gran part del temps.

INFRAESTRUCTURES

1. Evacuació de l'aigua

Preocupa la recollida de l'aigua pluvial i el perill d'inundació a les plataformes úniques en cas de pluja. Es demana que es tingui molta cura amb el disseny d'aquest sistema hídric.

2. Enllumenat

Es demana millorar la il·luminació, a nivell qualitatiu, d'estalvi energètic, però sobretot en referència a millorar la seguretat i la percepció de seguretat dels i les vianants.

3. Energia

Es proposa que hi hagi pèrgoles fotovoltaïques, que facin ombra i alhora que generin energia elèctrica. En el mateix sentit, es proposa que hi hagi espais per fer exercici vinculats a la producció d'energia (bancs amb pedals on s'hi pugui seure, fer exercici i també produir energia per carregar el mòbil o per a l'enllumenat).

4. Instal·lacions soterrades

S'apunta que és necessari aprofitar les obres de reurbanització de l'espai públic per endreçar i modernitzar el conjunt d'instal·lacions de subministraments soterrades. D'aquesta manera s'evita aixecar el carrer diverses vegades en el futur.

8. Valoració del procés participatiu

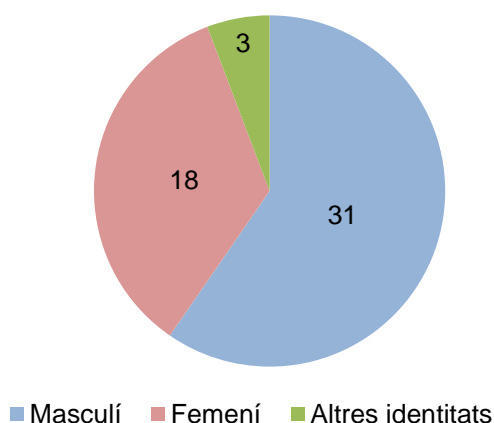
Resultats de l'enquesta de valoració del procés

Entre el desembre del 2021 i el gener del 2022 es va realitzar una enquesta de valoració de tot el procés participatiu Superilla Barcelona a l'Eixample entre totes les persones de les quals es tenia un registre del seu contacte. D'un total d'unes 200 persones, han contestat l'enquesta 52 persones. També es va compartir per algunes xarxes socials.

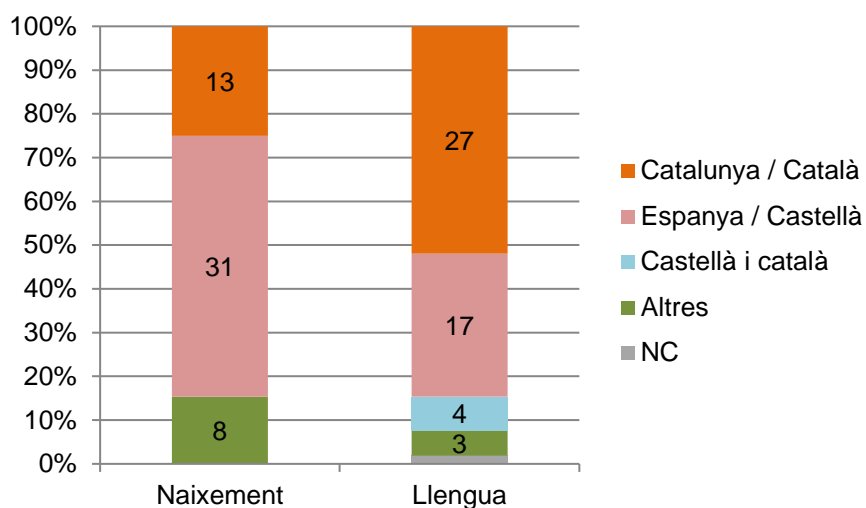
En primer lloc es va preguntar sobre els perfils de les persones participants (gènere, edat i representativitat d'entitats o col·lectius). En segon lloc, es demanava que s'expressés una valoració respecte l'accessibilitat, la pluralitat, la qualitat dels debats i els resultats del procés participatiu. Finalment, es van realitzar dues preguntes obertes per tal que les persones enquestades poguessin expressar les seves opinions.

Els resultats han estat els següents:

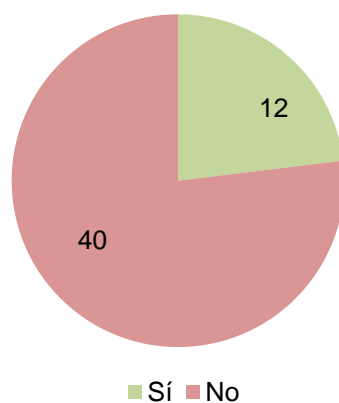
Pel que fa a les dades de les persones que han contestat l'enquesta, respecte el **gènere**, la majoria són homes i l'**edat** mitjana de participació en l'enquesta és de 54 anys. De fet, només hi ha un participant menor de 30 anys.

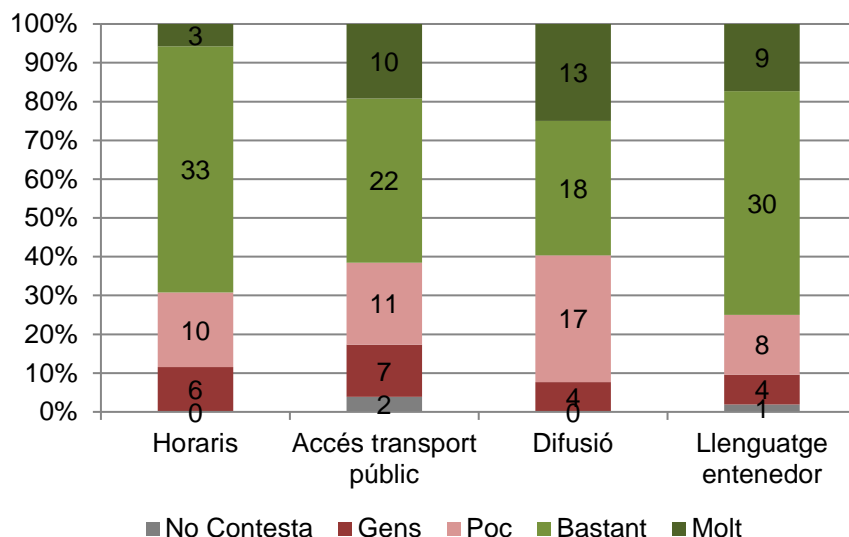
Si s'examina l'**origen** d'aquestes persones es pot veure que majoritàriament han nascut a Espanya. De totes maneres, la majoria tenen el català com a llengua materna.

Davant la pregunta si les persones **representen alguna entitat o col·lectiu**, la gran majoria no representen cap entitat, això vol dir que han participat del procés a títol individual, com a ciutadania implicada en els afers públics.

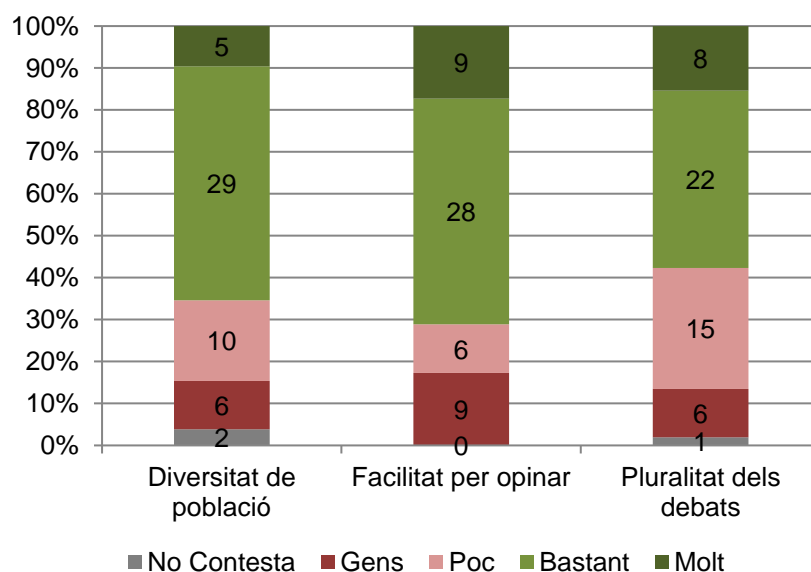

A partir d'aquí les preguntes eren valoratives, en primer lloc, respecte l'accessibilitat del procés, davant la pregunta: **Creus que els aspectes que s'exposen a continuació han facilitat la teva participació en l'activitat o sessió participativa?** Entre el 60% i el 70% de les respostes han estat positives, entre les que destaca el llenguatge entenedor i els horaris mentre que entre el 30% i el 40% han estat negatives, entre les que destaca la difusió del procés.

En segon lloc, respecte la pluralitat del procés, es realitzaven les següents preguntes: **Creus que s'ha procurat incloure la diversitat de població i d'entitats del barri a través de les diferents accions participatives? Creus que s'ha facilitat que les persones participants poguessin opinar i expressar les seves posicions al llarg del procés? Creus que els debats que s'han produït han estat plurals, és a dir, han recollit la diversitat d'opinions sobre el tema de debat?**

Entre el 60% i el 70% de les respostes han estat positives, entre les que destaca la facilitat per opinar, mentre que entre el 30% i el 40% han estat negatives, entre les que destaca la pluralitat dels debats, és a dir si s'ha recollit la diversitat d'opinions existent.

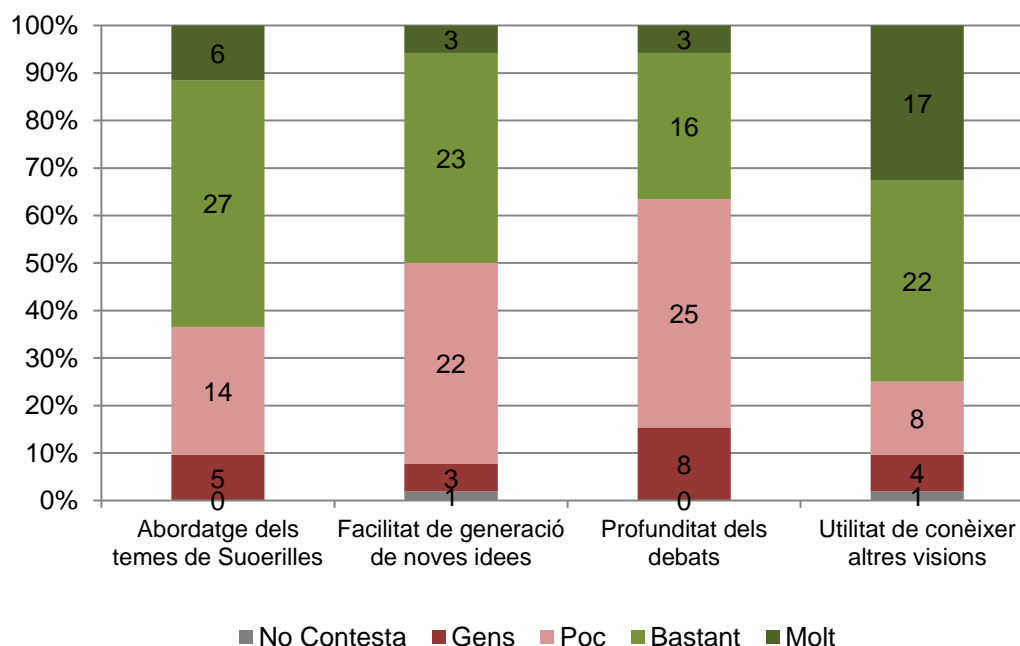
En tercer lloc, respecte la qualitat dels debats que hi ha hagut durant el procés participatiu es realitzaven les següents preguntes: **Creus que s'han abordat els diferents temes relatius a la implementació de la Superilla Bcn a l'Eixample?** Les respostes positives han estat un 65%, mentre menys d'un 35% considera que no s'han abordat tots els temes de debat.

Consideres que ha estat fàcil expressar i generar noves idees al debat? Les respostes positives i negatives s'han repartit entre un 50% entre les persones que han contestat l'enquesta.

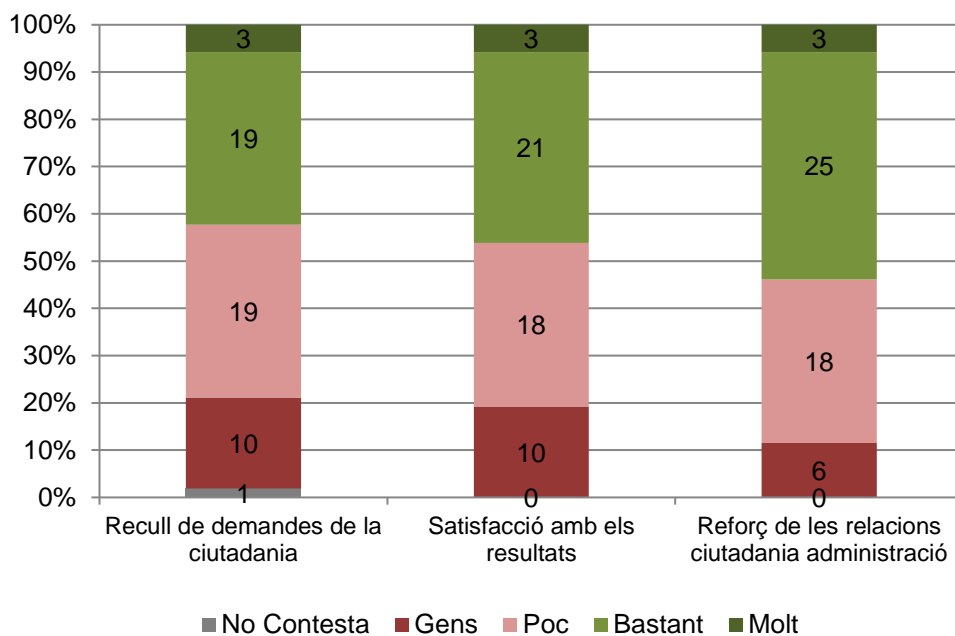
Creus que s'ha donat un debat prou profund sobre les temàtiques i necessitats existents? La profunditat del debat és l'aspecte pitjor valorat, només amb un 35% de respostes positives.

Consideres que ha estat útil conèixer altres visions de veïns i veïnes i entitats?

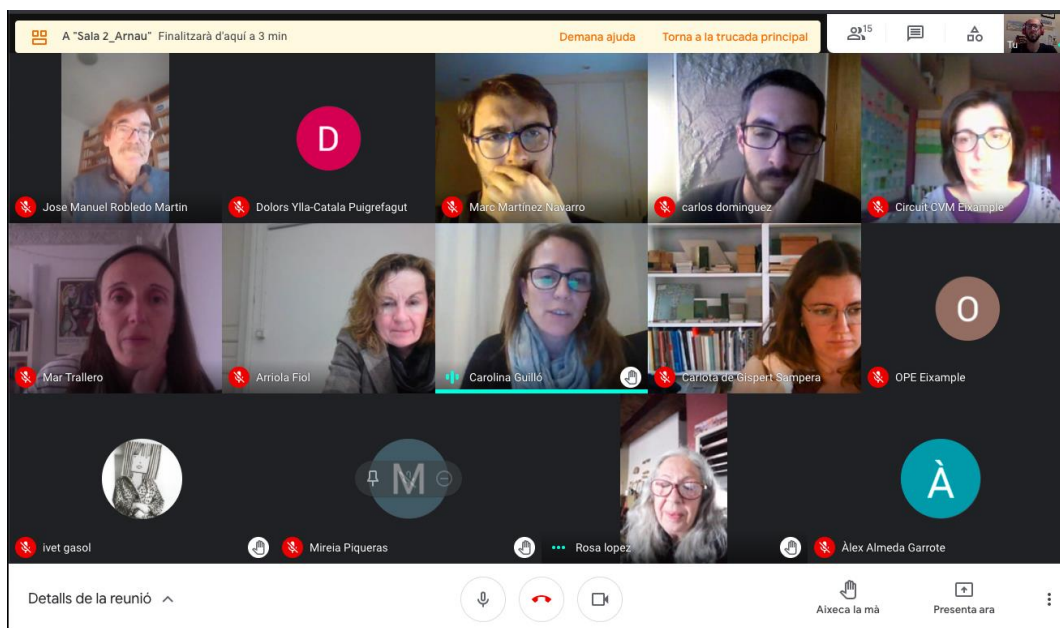
La utilitat de conèixer altres visions és l'aspecte millor valorat, amb un 75% de respostes positives

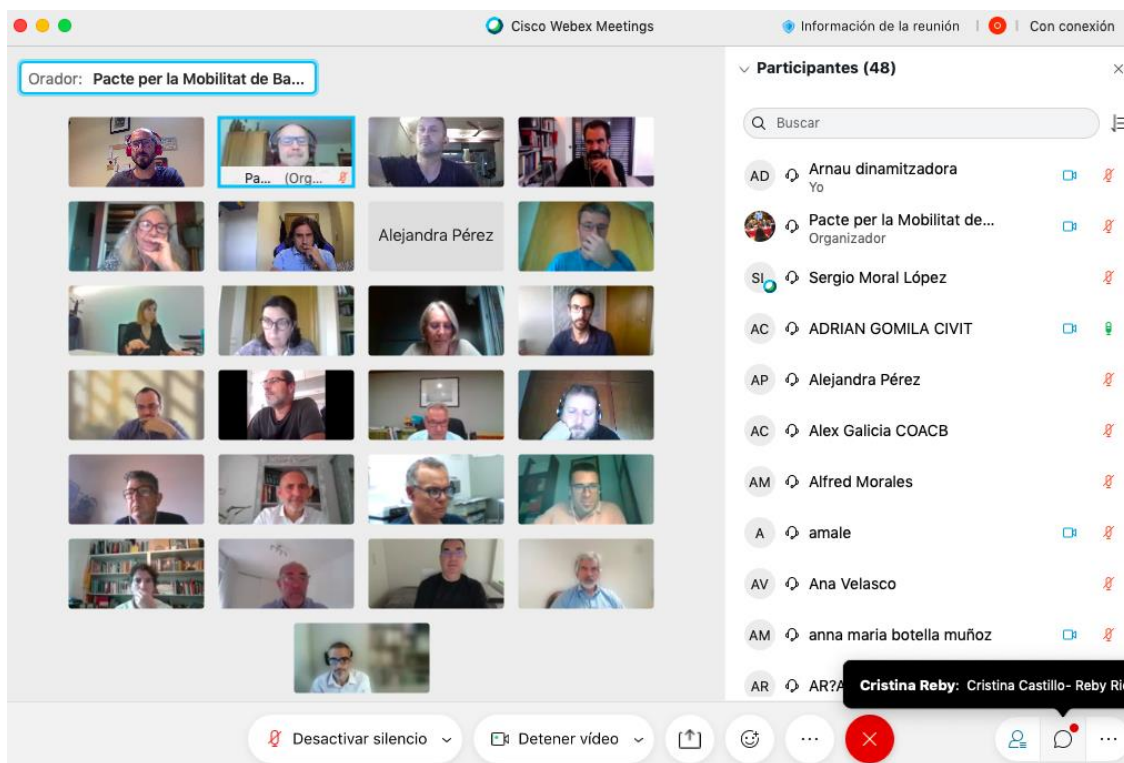
En quart lloc, respecte els resultats del procés participatiu es realitzaven les següents preguntes: **Creus que s'han recollit les demandes procedents de la ciutadania i de les entitats? Estàs satisfet/a amb els resultats del procés de participació? Creus que el procés ha ajudat a reforçar les relacions i/o la capacitat d'interlocució entre les organitzacions, veïns i veïnes i l'administració?** Aquest apartat és el que ha sortit pitjor valorat de tot el procés, especialment la pregunta que feia referència a si s'han recollit les demandes de la ciutadania. Tot i així, un 55% considera que el procés ha servit per enfortir vincles entre l'administració i ciutadania.

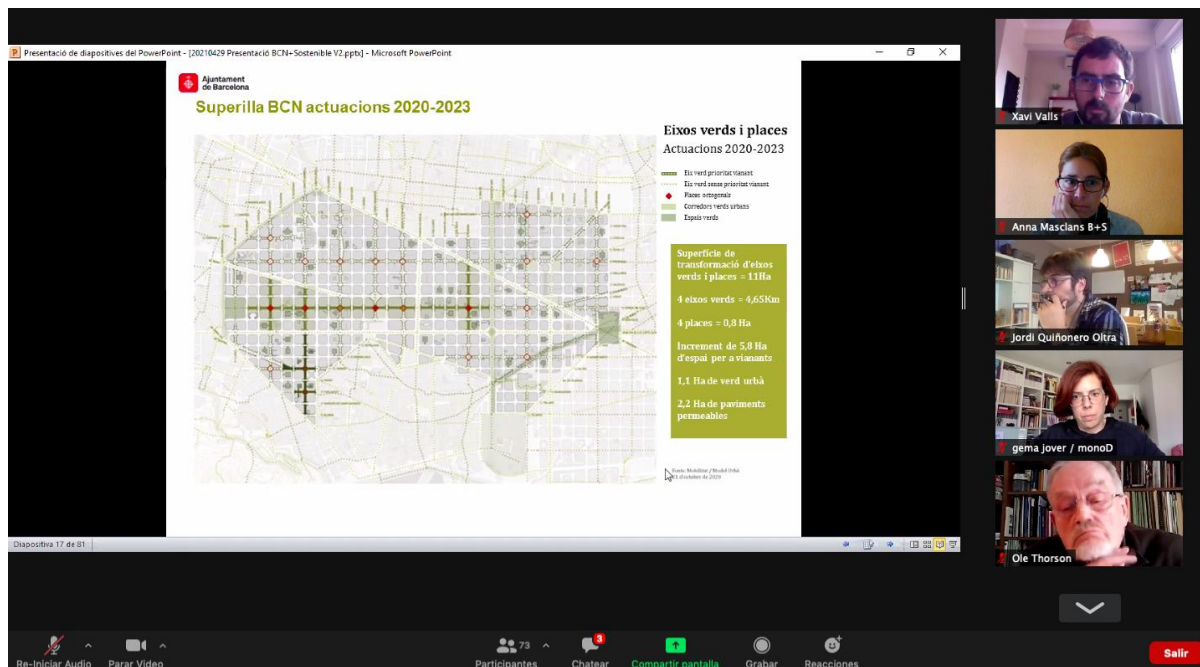
9. ANNEXOS: recull de fotos

Sala de treball digital dins una sessió participativa amb el Grup Impulsor.

Sessió digital amb les entitats del Pacte per la Mobilitat.

Presentació durant la sessió digital amb les entitats de Barcelona + Sostenible.

Sessió presencial: marxes exploratòries amb dones a l'Eixample.

Sessió presencial: marxes exploratòries amb dones a l'Eixample.

Sessió presencial: passejada ciutadana amb representants d'entitats vinculades a la diversitat funcional.

Sessió digital oberta: Tallers de diagnosi a l'Esquerra de l'Eixample

Darrera sessió del procés participatiu: retorn de les peticions realitzades al procés i de les solucions incorporades als projectes.

10. ANNEX II: actes de sessions

Totes les actes de les sessions realitzades estan penjades a les webs del procés participatiu.

Les actes i presentacions de la fase de Model d'Espai Públic es poden trobar al web del programa Superilles:

<https://ajuntament.barcelona.cat/superilles/ca/participacio>

Les actes de les sessions de la fase de de projectes (diagnosi, propostes i retorn) es troben a l'espai del procés de Superilla Barcelona del Decidim.Barcelona:

<https://www.decidim.barcelona/processes/SuperillaBarcelona/f/4580/>

Document elaborat per:

Ajuntament de Barcelona
Direcció de Comunicació i Participació

info@plaestel.org - www.plaestel.org
monodestudio@gmail.com - www.monodestudio.es

